

پاسخ آقای دکتر یزدی به سئوالات نشریه کوچ

سؤال: جناب آقای دکتر یزدی هم اکنون حملات گسترده‌ای از سوی تمام نهادهای انحصارطلب و گروه‌های فشار به جنابعالی و نهضت آزادی صورت می‌گیرد و از طرف دیگر دولت دوم خرداد و مردم حامی قانون هستند و حرکت نهضت را در چارچوب قانون می‌طلبند، سیاست اتخاذ شده از سوی نهضت آزادی در این مورد چیست؟

پاسخ: سیاست نهضت آزادی ایران در این مورد خیلی روشن و شفاف است. ما به قانون اساسی معتقد و التزام داریم. بر طبق اصل ۲۶ قانون اساسی و قانون احزاب (مصوب شهریور ۱۳۶۰) خود را قانونی می‌دانیم. اگر چه کمیسیون ماده ۱۰، که اکثریت آن را محافظه‌کاران افراطی تشکیل می‌داده‌اند، با نادیده گرفتن قانون حاضر به صدور پروانه برای نهضت نشده‌اند اما حرکت نهضت آزادی جز در چارچوب قانون نبوده است.

در ماه‌های اخیر، به خصوص در ایام انتخابات، مظلومیت نهضت آزادی مورد توجه بسیاری از گروه‌های دوم خردادی قرار گرفته آنها نیز به قانونی بودن نهضت اعتراف دارند. وزارت کشور با تأیید صلاحیت کاندیداهای نهضت قانونی بودن نهضت را تأیید کرده است. بخش‌نامه دادگاه انقلاب در مورد غیرقانونی بودن نهضت را نپذیرفته است. بر طبق قانون تنها یک دادگاه صالحه، محاکم عادی، که بر طبق اصل ۱۶۸ قانون اساسی تشکیل شده باشد صلاحیت محاکمه و صدور رأی انحلال حزب را دارد. تا به حال نهضت در هیچ دادگاهی محاکمه و محکوم نشده است. نهضت همچنان بر این مواضع خود ایستادگی می‌کند.

سؤال: آیا بهتر نیست نهضت طی یک میتینگ سیاسی یا یک سمینار با حضور افراد نخبه سیاسی و موافقان و مخالفان، نهضت آزادی را در بوته نقد قرار داده و عملکرد خود را ارزیابی نماید؟

پاسخ: با این پیشنهاد شما موافق هستیم و بارها بر آن اصرار ورزیده‌ایم. در چند ماه پیش، آقای به نام مجتبی سلطانی به دعوت بسیج دانشجویی در دانشگاه صنعتی شریف، ساعت‌ها علیه نهضت آزادی سخنرانی کرد که مورد اعتراض دانشجویان نیز قرار گرفت. چرا که یک طرفه سخن می‌گفت. نهضت آزادی طی نامه‌ای به رئیس دانشگاه صنعتی شریف به این روش یک جانبه اعتراض و درخواست وقت مساوی برای پاسخ‌گویی به حملات نادرست و یک جانبه را نمود. بسیج دانشجویی پیشنهاد نهضت را برای یک جلسه مشترک جهت پاسخ‌گویی نهضت به انتقادات پذیرفت.

نوار سخنرانی آقای سلطانی به نهضت داده شد، که متن پیاده شده و پاسخ‌هایی تعیین شد تا در جلسه بحث و انتقاد مطرح گردد. زمانی برای جلسه تعیین شد، اما سه بار، پی در پی تشکیل جلسه را لغو کردند و در نهایت مسئولین بسیج دانشجویی اطلاع دادند که دانشگاه و نمایندگی برخی نهادها با برگزاری چنین جلسه‌ای موافق نیستند و دانشجویان هنوز هم نتوانسته‌اند محلی برای برگزاری چنین جلسه‌ای فراهم سازند.

سؤال: در مورد سفارت‌خانه آمریکا و بحث و جدل سیاسی که پیرامون آن وجود داشت، ممکن است کمی درباره موضع آقای بازرگان و دلایل استعفای ایشان توضیح بفرمایید.

پاسخ: دولت موقت، شخص مهندس بازرگان به عنوان نخست‌وزیر و اینجانب به عنوان وزیر امورخارجه دولت مهندس بازرگان با اشغال سفارت آمریکا و گروگانگیری کارمندان آن موافق نبودیم و صریحا هم اعلام کردیم.

بعد از پیروزی انقلاب، وقتی دولت جدید مستقر شد و از طرف جامعه جهانی به رسمیت شناخته شد، موظف است در چارچوب معاهدات بین‌المللی به تعهدات خود عمل کند. یعنی حفظ امنیت سفارت‌خانه‌های خارجی و کارکنان آنها برعهده دولت میزبان است. هیچ دولتی حاضر نیست بپذیرد که فاقد قدرت و اقتدار است و چنین اعمالی موجب وهن دولت انقلاب گردید. بنابراین دولت مهندس بازرگان، در همان حال که رسماً در چارچوب مقررات بین‌المللی به دولت آمریکا به سبب ورود شاه ممنوع اعتراض کرد، با عمل خودسرانه دانشجویان نیز، مخالفت نمود. بر اساس آن چه که دانشجویان بارها گفته‌اند، از برنامه خودشان نه به دولت خبری دادند و نه به رهبر انقلاب و نه به شورای انقلاب، در واقع ۵ - ۷ نفر دانشجویی با یک روحانی تصمیم گرفتند، و دولت و ملت و رهبری را در مقابل عمل انجام شده قرار دادند و گذشت زمان نشان داده است که چه خساراتی بر ملت ایران تحمیل گردید.

اما استعفای مهندس بازرگان و دولت ایشان، گر چه همزمان با گروگانگیری توسط خود دولت قطعی و علنی اعلام گردید اما از ماه‌ها پیش به دلیل دخالت‌های مکرر و بیجای برخی از روحانیان حزب جمهوری اسلامی، به طور جدی مطرح بوده است.

سؤال: با توجه به مسائل و جریان‌ات کنونی، در آستانه انتخابات مجلس ششم، جنابعالی این مجلس را چگونه ارزیابی نموده و تصور می‌کنید نظارت استصوابی تا چه حد می‌تواند آزادی‌های مردم را سلب نماید؟

پاسخ: نظارت استصوابی، حداقل به شکلی که بعد از درگذشت رهبر انقلاب و از مجلس سوم به بعد، صورت گرفته است، در شکل و صورت و در معنا و محتوا مغایرات با حق حاکمیت ملت و عامل اصلی محدود کننده حقوق مردم است.

ترکیب آینده هنوز زود است که بتوان به طور دقیق پیش‌بینی کرد. اما به نظر می‌رسد، شکست جریان راست قطعی باشد و آنها تعداد قابل ملاحظه‌ای از کرسی‌های خود را در مجلس از دست خواهند داد.

دکتر ابراهیم یزدی

دبیرکل نهضت آزادی ایران